

Verslag rondetafelgesprek Vaccinatie op 18 april 2006

Met de benen op tafel...

Op dinsdag 18 april 2006 organiseerde het Rathenau Instituut een besloten bijeenkomst in het Vergadercentrum Vredenburg. Inzet van dit zogeheten rondetafelgesprek was de discussies over het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) nader in kaart te brengen. Wat maakt dat de vaccinatiegraad in Nederland zo hoog is hoewel kinderen vaccineren op vrijwillige basis gebeurt? Waarom is dat zo? Welke bezwaren zijn er tegen het programma? Immers, het RVP is gebaseerd op de gedachte dat het programma alleen in haar opzet slaagt als ten minste 95 procent van de doelgroep (kinderen van 2 maanden t/m 9 jaar) wordt gevaccineerd. Maar die bereidheid staat onder druk. En dat in een tijd waarin steeds meer vaccins aan het programma worden toegevoegd, ouders mondiger en individualistischer worden, en de infectieziekten waartegen het RVP vaccineert het collectieve geheugen verlaten

Om te zien welke overwegingen de diverse 'stemmen' binnen het RVP maken en om te onderzoeken hoe zij van elkaar kunnen leren, zijn daarom zowel aanbieders als gebruikers uitgenodigd. In de hoedanigheid van 'aanbieders' van het RVP waren een afgevaardigde van het Centrum Infectieziekten Epidemiologie (CIE) bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en een medisch adviseur aanwezig. En als 'gebruikers' van het RVP waren drie ouders uitgenodigd: een 'kritische ouder', een ouder die vanuit haar geloofsovertuiging niet geënt is (maar haar kinderen wel), en een vader die het RVP in zijn geheel niet in twijfel wil trekken.

Gedurende bijna drie uur spraken de aanwezige deelnemers 'met de benen op tafel' over dilemma's, vragen en ervaringen met betrekking tot het RVP. Keuzevrijheid, informatievoorziening en vertrouwen in wetenschap, technologie en overheid waren onder meer de onderwerpen die de revue passeerden. De aanwezigen vertoonden een diversiteit aan keuzes, overwegingen en vertrouwen, wat volgens de gespreksleiders terug te voeren is op meerdere *logica's* van mensen. Zo is er de logica van het natuurlijke lichaam dat zijn eigen immuniteit moet opbouwen, het vertrouwen in Gods bescherming tegen ziektes, vaccinatie als een natuurlijke interventie, waar iedere ouder anders over denkt, net als iedere uitvoerder en iedere aanbieder. Gaat de een als een ware 'infojunk' op zoek naar informatie op het internet, zo kan een ander boeken lezen over vaccinatie uit de christelijke hoek, het standpunt overnemen van zijn naasten (traditie), en/of zich er vooral niet druk over (willen) maken.

Ouders verzamelen dus vooral eclecticisch hun informatie. Het vertrouwen in God of in de overheid is daarbij onder de aanwezigen wel groter dan in (de informatie van) de Nederlandse Vereniging Kritisch Prikken. Hoewelboven water kwam dat de communicatie tussen aanbieders, uitvoerders en gebruikers soms tekortschiet: het is moeilijk om aan ieders wensen te voldoen. De wens van de overheid om het programma goed uit te voeren botst soms in de praktijk met de ervaringen en wensen van ouders – die

zich soms als onmondig beschouwd voelen. Maar een van de aanwezige moeders verzuchtte: Al met al “moet [ik] zeggen dat ik soms blij ben dat ik me die vragen niet meer af hoef te vragen”.